

1.GİRİŞ

ORSER, bir kontrol ve sertifikasyon şirketi olup, kontrol ve sertifikasyon programı; ürünlerin istenen standartlarda ve ilgili mevzuatlar kapsamında kontrollerinin yapılması ve sertifikalandırılması şeklinde düzenlenmiştir. Söz konusu uygulama prensipleri, ilgili Yönetmelik hükümleri ile ORSER' in politikalarına uyumludur. Şirket, çalışmalarını ve belgelendirme işlemlerini de, ilgili yasal mevzuatlara uygun olarak gerçekleştirir.

2.KAPSAM

Bu dokümanda, üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin üretim alanlarının, ürünlerinin ve işletmelerinin değerlendirilme ve belgelendirilmesinde izlenen yöntemler ve belgelendirme sürecinin tamamlanması için hem ORSER' in, hem de üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin yapması gereken işlemler açıklanmaktadır. Aşağıda verilen ve ilgili standartların şartlarına uygun faaliyette bulunan üretici, üretici örgütü veya müteşebbislere ait işletme ve ürünleri bağımsız bir şekilde kontrol eder ve belgelendirme işlemlerini gerçekleştirir.

3.GİZLİLİK ve BİLGİ ALIŞVERİŞİ

Gizlilik politikası ile üreticiler tarafından ORSER' e verilen bilgilerin gizliliğinin korunması ve karşılıklı güvenin oluşturulması amaçlanmıştır. ORSER tüm çalışanlarının üretici, üretici örgütü veya müteşebbise ait işletme, ürün ve girdi kontrolü için gerçekleştirilen ziyaretlerinde gördüğü bilgilerin gizliliğinin korunmasını sağlamakla sorumlu olup, sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin yazılı izni olmadan yetkili devlet otoriteleri ve yargı organları ile kendisini akredite eden birim dışındaki kişi ya da kuruluşlara sözleşme kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak hiçbir bilgi vermeyecektir.

Organik tarım kapsamında müteşebbisin ORSER ile sözleşmesini sonlandırarak başka bir kuruluşla sözleşme imzalaması durumunda müteşebbisin yazılı talebi ile önceki kontrol ve sertifikasyona ait sonuçları yeni sertifika kuruluşu ile paylaşır. Müteşebbis ve/veya müteşebbisin taşeronları, farklı kontrol kuruluşları tarafından kontrol edildiğinde, kontrol kuruluşları kendi kontrolleri altındaki işlemler konusunda ilgili bilgiyi paylaşır. ORSER ürünlerin organik statüsünü etkileyen ihlal ve usulsüzlük tespit ettiğinde yetkili otoriteleri gecikmeden bilgilendirir.

4.GENEL KOŞULLAR

- Sertifikasyon işlemlerinin başlatılması ve yürütülmesi için üretici, üretici örgütü veya müteşebbis, kendisinden talepte bulunan tüm bilgi ve belgeleri sağlamalıdır.
- ORSER, düzeltici/önleyici faaliyetler de dâhil olmak üzere sertifikasyon işlemleriyle ilgili sağlanan bilgi ve belgelerin eksik olması ve olumsuzlukların bulunması halinde bu durum üretici, üretici örgütü veya müteşebbise bildirilir.
- Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis, ORSER tarafından belirlenen süre içerisinde eksikliklerin giderilmesini sağlamalıdır. Eksikliklerin giderilememesi halinde başvuru reddedilir ve yazılı olarak gerekçesi müteşebbise bildirilir.
- Ücretler, teklifte belirlenen miktarlarda ve belirlenen zaman içerisinde ödenir. Teklifte belirtilen zamanda ödeme yapılmaması halinde sertifika belgeleri düzenlenmez. Ayrıca gerçekleştirilebilecek ek kontrol ücretlerinin ödenmemesi durumunda da düzenlenmiş ve üretici, üretici örgütü veya müteşebbise ulaştırılmış sertifikalar, askıya alınır veya ORSER' e iadesi sağlanır.
- Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis, ORSER tarafından teklifte ve kontrol programında belirtilen sürelerde gerekli kontrollerin gerçekleştirilmesine imkân sağlamalıdır.
- Organik Tarım faaliyetleri kapsamında bitkisel üretim yapan üreticiler, en geç her yılın Ocak ayında üretim planlarını ORSER' e e-posta, posta, kargo yoluyla iletmelidir.
- Organik Tarım faaliyetleri kapsamında üreticiler faaliyetleri ile ilgili olarak yönetim planları, izlenebilirliği sağlayan vb. bilgi ve belgeleri kontrol süreci içerisinde ORSER' e göndermelidir.

5.BELGELENDİRME İÇİN KONTROL SİSTEMİNE GİRİŞ BAŞVURULARI VE SÖZLEŞME

- Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis talebini Başvuru Formu ve başvuru konusu ile ilgili ekini doldurarak ORSER' e iletir. Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis tarafından ORSER başvuru formu temin edilememiş ise, ORSER üretici, üretici örgütü veya müteşebbise başvuru formunu gönderir.
- ORSER tarafından, başvuru formundaki doldurulanlar dikkate alınarak fiyat teklifi sunulur, fiyat teklifinin kabulü halinde sözleşme hazırlanarak bilgi paketiyle birlikte müşteriye gönderilir. Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis tarafından, sözleşme ve fiyat teklifi onaylanarak ek istenen belgelerle birlikte ORSER' e gönderilir. (ORSER' le çalışmakta olan ve yeni projeler için talepte bulunan mevcut üretici, üretici örgütü veya müteşebbislere, bilgi paketi gönderilmesi zorunlu değildir.)
- Sözleşmenin ORSER yetkilileri tarafından da incelenmesi ve onaylanmasını müteakip bir nüshası ile diğer belgeler üretici, üretici örgütü veya müteşebbise gönderilir.

- ORSER tarafından üretici, üretici örgütü veya müteşebbis için bir dosya açılır ve OTK (Organik Tarım Komitesi) veya İTUK (İyi Tarım Uygulamaları Komitesi) tarafından belirlenen kodlama sistemine göre kod numarası verilir. Organik tarım kapsamında Türkiye sınırları içerisindeki üreticiler TBS veri tabanına kaydedilir.
- ORSER' in belgelendirme faaliyeti yalnızca üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin kontrolü altında bulunan ve başvuru formunda yer alan ürün ve hizmetlerle ilgili işlemleri kapsamaktadır.
- Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler; aynı dönemde aynı ürün için sadece bir kontrol sertifikasyon kuruluşu ile sözleşme yapar ve sözleşme devam ettiği sürece başka bir kontrol sertifikasyon kuruluşu ile sözleşme yapamaz. Üreticiler, aynı dönemde aynı ürün için bireysel veya grup seçeneklerinin sadece birinde iyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunur. Üretici tarafından üretilen aynı türdeki ürünlerin tamamı, kontrol ve sertifikasyon kapsamına alınır. Paralel üretim / paralel mülkiyet yasaktır.

6.BAŞVURU BELGELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN TALEP EDİLEN DOKÜMAN VE BİLGİLER

Organik Tarım kapsamında;

6.1.Bitkisel üretim projesi için

- Türkiye sınırları içerisindeki üreticiler için ÇKS belgesi, kimlik fotokopisi,
- Yurt dışındaki üreticiler için arazi mülkiyetini doğrulayan dokümanlar, Çiftlik yeri, üretimin gerçekleştirildiği parseller ve krokiler, üretim planları
- Bitkisel üretim yönetim planı (YP-01) ve eklerinin doldurulması
- Grup projeleri için müteşebbisle alt üreticiler arasında yapılmış işin niteliğine uygun bir sözleşme

6.2. Doğadan toplama projesi

- Müteşebbise ait kuruluş evrakları, kullanacağı depo vb. üretim alanlarına ilişkin tanımlamalar
- Toplama yapılacak alanın mülkiyetinin ait olduğu makamdan toplamaya ilişkin alınan izin yazısı
- Toplama alanında geriye doğru en az 3 yıllık dönemde kimyasal girdi kullanılmadığına ve toplama alanında yangın çıkmadığına dair resmi yazı
- Türkiye deki üreticiler için izin alınan alanların TUKAS veri tabanına kaydının gerçekleştirilmesi
- Doğadan toplama yönetim planı (YP-05) ve eklerinin doldurulması

6.3. İşleme projesi

- Müteşebbise ait kuruluş evrakları
- Türkiye deki üreticiler için işletme kayıt / onay belgesi
- Yurtdışındaki üreticiler için çalışılan ülkedeki üretim izinlerini doğrulayan dokümanlar
- Proses akış şemaları
- İşleme yönetim planı (YP-03) ve eklerinin doldurulması

6.4. Hayvancılık projeleri

- İşletme tescil belgesi, TÜRKVET, AKS vb. işletmeyi tanımlayan ilgili dokümanlar
- Kullanılacak ahır, ağıl, kümes, arılık vb. ait krokiler, gezinti alanları, konaklama alanları vb. tanımlanması
- Hayvancılık yönetim planı (YP-02) , Arıcılık yönetim planı (YP-04) ve eklerinin doldurulması

6.5. İthalat projeleri

- Müteşebbise ait kuruluş evrakları
- İthal edilmek istenen ürüne ait güncel sertifikalar, raporlar, içerik bilgileri, akış şemaları vb. dokümanlar

Yukardaki bilgilere ek olarak daha önceden herhangi bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu ile çalışılmış ise o kuruluşun veya kuruluşların isimleri, başvuru yılı, başvurunun sonuçları; şayet var ise, sertifikasyon kuruluşu tarafından verilmiş herhangi bir “uygunsuzluk” nedeniyle sertifikasyon iptali ve buna karşılık müteşebbisin yapmış olduğu düzeltici faaliyetler ile alınan tedbirlerin ve yapılan düzeltmelerin delilleri ile birlikte yer aldığı belgelerin birer sureti.

İyi tarım uygulamaları kapsamında;

Üreticiler için adı soyadı, TC. Kimlik numarası ve iletişim bilgileri, üretici örgütü veya müteşebbisinler için kuruluş evrakları ve tanımlayıcı bilgileri, başvuru ekinde istenilen belgeler.

7.KONTROL PROGRAMI

- ORSER, mevcut dokümanları inceleyerek izlenecek faaliyetlerin tarihleri için en uygun belirlemeyi yapacaktır. Müteşebbisin kontrol tarihine itirazı olması halinde itiraz nedenleri değerlendirilerek yeni bir kontrol tarihi belirlenebilecektir.
- Gerekli ücretin ORSER' e ödenmesi ve dokümantasyonların değerlendirmesini müteakip, herhangi bir eksiklik söz konusu değilse, üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin faaliyetleriyle ilgili ilk kontrol ziyareti yapılabilecektir.

- Kontrol tarihleri ORSER tarafından haberli ya da habersiz olma durumuna göre müteşebbislerle iletişime geçilerek belirlenir. Habersiz kontrollerde en fazla 48 saat öncesinde kontrol planı konusunda bilgi verilir. 48 saatten daha uzun süre öncesinde yapılan kontrol planları haberli kontrol kapsamında değerlendirilir.
- ORSER Organik tarım ve iyi tarım uygulamaları kapsamındaki müteşebbislerine yılda en az bir defa kontrol ziyaretinde bulunur. Organik tarımda kontrol ziyaretlerinin en az % 10'u habersiz yapılır. Risk kategorisi ile uyumlu şekilde sözleşme altındaki tüm müteşebbislerin en az % 10'una, önceden haber vermeksizin önceki kontrollerin sonuçlarını, ilgili ürünlerin miktarları ve ürünlerin değiştirilmesi riskini de hesaba katarak organik üretim kurallarına karşı uygunsuzlukların bulunma riskini ölçmeyi temel alan ek rastgele kontrol ziyaretleri düzenler.
- İyi tarım uygulamaları kapsamındaki üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerinden bireysel sertifikasyon ve grup sertifikasyonu kapsamında yer alan müşterilerinin en az %10'una habersiz denetim yapar. Grup sertifikasyonu altındaki kontrol edilen üreticilerin %50'si kadar üreticiye ilave habersiz denetim gerçekleştirilir.
- Kontrolde, üretici, üretici örgütü veya müteşebbis faaliyetlerinin, ilgili mevzuatın genel ve özel hükümlerine uygunluğunun kontrolü yapılacaktır.
- Kontrolör tarafından alınan numunelere ait analizler, TS EN ISO 17025'e göre uluslararası akreditesi olan ve ORSER web sitesinde yayımlanan LS-08 Dış Kaynak (Taşeron) Listesi'nde bulunan laboratuvarlarının birinde yaptırılacaktır.
- Saha kontrolünde üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin şu hususları yerine getirmesi beklenmektedir:
  - Kontrolörlere, üretim veya proses işlemlerinin ilgili yönetmelikler çerçevesinde yapıldığı sonucuna varmaları için yeterli bilgiyi sağlamak,
  - Kontrolörlerin sertifikasyon programıyla ilgili üretim sistemlerinin kurulduğunu ve yürütüldüğünü doğrulayabilmesi için tesislere, personele ve kayıtlara rahatça erişebilmesini sağlamak,
  - Üretimle ilgili her türlü uygun olmayan bir durumun çözümlenmesinde gerekli işbirliğine hazır olmak.
  - Denetim esnasında işletmede iş sağlığı ve güvenliği kapsamında kontrolör için uygun şartların sağlanması veya kontrolör gerekli olan koşullar için ihtiyaç duyulan ekipmanın temin edilmesi.

8.SERTİFİKASYON YAPTIRIMLARI

Yürürlükteki ulusal veya uluslararası yönetmeliklere göre yürütülen kontrol faaliyetlerinde tespit edilen eksiklik veya ihlaller karşısında sertifikasyonla ilgili Yaptırım Prosedürü (PR-01) doğrultusunda işlemler gerçekleştirilir.

Yaptırım Kataloğunda (LS-05) tanımlanan hallerde uygunsuzluk kategorisine göre yaptırımlar uygulanır. Uygunsuzluk kategorileri Basit eksiklik, ciddi eksiklik ve ciddi ihlal şeklinde yaptırımları ağırlaşan aşamalardan oluşur.

- Basit eksiklik: Organik tarım faaliyetleri kapsamında yaptığı işlemlerde ürünü doğrudan etkilemeyen daha çok izlenebilirliğin tam sağlanamaması ile ilgili olarak verilen ve bir sonraki denetime kadar çözümlenmesi istenen durumlardır. İyileştirme faaliyet, uyarı vb. yaptırımlar getirir.
- Ciddi eksiklik: Organik tarım faaliyetleri kapsamında yapılan işlemlere ilişkin izlenebilirliğin sağlanamaması gerekli ayırım tedbirlerinin ortaya konulamaması durumunda ürünün organik niteliğine karşı ciddi bir şüphe oluşması durumudur. Düzeltici faaliyet, satış durdurma vb. yaptırımları getirir.
- Ciddi ihlal: ORSER tarafından belirlenen düzeltici faaliyetlerin belirlenen zaman dilimi içerisinde gerçekleştirilmemesi, üretici, üretici örgütü veya müteşebbis tarafından kontrol programının gerekçe gösterilmeden ertelenmesi veya kontrole izin verilmemesi İlgili mevzuatlara aykırı uygulamaların tespiti, miktarı ve zamanı fiyat teklifinde belirtilen ödemelerin yapılmaması, ORSER logosunun veya dokümanlarının herhangi bir şekilde kötüye kullanıldığının saptanması vb. durumları kapsamaktadır. Sertifikanın askıya alınması, statü iptali, sertifika iptali, sözleşme iptali vb. yaptırımları getirir.

Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis, sertifikasyonla ilgili belgelerin askıya alınması, geri alınması veya iptalinde bu belgeler kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerini derhal durduracaktır. ORSER askıya alınma nedenlerini, süresini ve askıdan kurtarılma şartlarını bir resmi yazı ile üretici, üretici örgütü veya müteşebbise bildirecektir. Askıya alma süresi en fazla 6 aydır. Askıya alınma süresinin sonunda ORSER tarafından askıya alınma nedenleri yeniden araştırılarak, şartların uygun olması halinde askıya alınma işlemine son verilecek ve sertifikalar aktif hale geçirilecektir.

ORSER geri alınan, iptal edilen belgelerle ilgili olarak o zamana kadar yapılan ödemeleri geri ödemek zorunda değildir. ORSER belgelerin geriye alındığını Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve ilgili resmi kurumlara bir yazı ile bildirir.

Belgelerin geri alınması ve iptal edilmesi durumlarında bu belgeler ve logolar ile reklam materyalleri üretici, üretici örgütü veya müteşebbis tarafından hiçbir şekilde kullanılamaz ve tüm sertifikasyon dokümanları ORSER' e iade edilir.

9. İTİRAZLAR, ANLAŞMAZLIKLAR VE ŞİKÂyetLER

Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis, uygulanan yaptırımlara karşı ORSER' e, gerekçe ve ekinde itirazı destekleyici dokümanlarla birlikte itiraz dilekçesini acil geri dönüş gerektiren durumlar dışında, ceza bildirim alındıktan sonraki 30 gün içinde gönderilmelidir.

İtirazın ORSER' e ulaşmasından sonraki yedi (7) gün içinde, ilgili birimler tarafından itirazlar değerlendirilir ve ilgili karar üretici, üretici örgütü veya müteşebbise bildirilir. İtirazın devam etmesi durumunda konu tarafsızlık komitesinin gündemine getirilir ve burada verilecek karara göre hareket edilir. Eğer üretici, üretici örgütü veya müteşebbis tarafsızlık komitesi kararını da kabul etmezse, problem son kararı verecek olan ve aynı zamanda taraflar için bağlayıcı olan OTK ve İTUK'a iletilecektir. OTK ve İTUK tarafından verilen karar nihai karardır.

Sistemden çıkartmayı gerektirecek aykırılıklar ile diğer yaptırımlar hususunda müteşebbisin itirazı var ise 21 gün içerisinde Bakanlığa itiraz etme hakkı vardır.

10. ÜRÜNLERİN SERTİFİKASYONU VE ETİKETLENMESİ

- ORSER tarafından kontrol sistemine kabul edilen üretici, üretici örgütü veya müteşebbise ait kontrol raporunun ve ek dokümanların ön değerlendirme birimi ve/veya sertifikasyon birimi tarafından değerlendirilmesinden sonra, sertifika düzenlenir.
- Organik Tarımda geçiş periyodunun kısaltılması hakkında herhangi bir talep, ulusal ve uluslararası mevzuatlarda belirtilen kriterlere uygunsa değerlendirmeye alınır.
- Sertifikasyon dokümanı, yetkili tarafından imzalandıktan sonra, üretici, üretici örgütü veya müteşebbise ulaştırılır. Sertifika detaylı olarak üretici, üretici örgütü veya müteşebbisle ilgili tanımlamaları, sertifikalandırılan ürünleri ve geçerli olan standartlarla ilgili referans numaralarını içerir.
- Organik ürünler için daha sonra yurt içi satışlar için ürün sertifikası düzenlenir. Yurt dışına ihraç edilecek ürünler için TRACES sistemi üzerinden elektronik bir dolaşım sertifikası düzenlenir. Dolaşım sertifikası ve Ürün sertifikalarının düzenlenebilmesi için ORSER aşağıda belirtilen ürüne kaynak teşkil eden tanımlayıcı dokümanlar ve ürünün üzerinde kullanılacak etiket bilgilerinin iletilmesini talep eder. Ürün sertifikası ve etiket izin talep formunun bu dokümanlarla birlikte iletilmesi gerekir.

a – bitkisel ürünler için;

- hasat ve/veya her üreticiden yapılan ürün alımlarıyla ilgili bilgileri (müstahsil mak.)

- Ürün sevk bilgileri (irsaliyeler)

-stok –depo bilgileri

-kantar fişleri vb

b- hayvansal ürünler için

-günlük üretim kayıtları

-yem kayıtları

-stok bilgileri

c- işlenmiş ürünler

-hammadde alım ve stok kayıtları

-işleme kayıtları

-temizlik kayıtları

-depo ve sevkiyata ilişkin kayıtları vb

d-ihraç edilen ürünler için

-ihraç edilecek partinin kaynağını oluşturan ürüne ait belgeler (işin niteliğine göre hasat kayıtları, alım fatura ve sertifikaları, işleme kayıtları, temizlik kayıtları, ürün stok, depo kayıtları vb. ürün kaynağını doğrulayan belgeler)

- ürün satışına ilişkin faturalar

-konşimento belgeleri

• ORSER, kontrolünü yaptığı, sertifikalandırdığı ve logosunun kullanımına izin verdiği ürünlerle ilgili olarak, üretici, üretici örgütü veya müteşebbisi ve ilgili ürünleri belirli aralıklarla denetleyerek, kurallara uyup uymadığı açısından değerlendirmeler yapar.

• ORSER logosunun kullanımı ORSER Logo kullanım prosedürü (PR-07), TÜRKAK markasının kullanımı R10.06 “TÜRKAK akreditasyon markasının Türkak tarafından Akredite edilmiş kuruluşlarca Kullanılmasına ilişkin şartlar” doğrultusunda, BAKANLIK logosunun kullanımı ise ilgili mevzuatlar kapsamında gerçekleştirilecektir.

• Organik tarımda, ürün sertifikası ve etiket basım için uygun formlar kullanılarak ORSER'e başvurulmalıdır.

• Ürün sertifikası ve/veya etiket basma izni alan üretici, üretici örgütü veya müteşebbis; ORSER tarafından belirlenen kurallara uygun hareket etmek zorundadır ve bu dokümantasyon ile materyalin uygun şekilde kullanımından direkt olarak sorumludur.

11. SERTİFİKASYON ALANININ GENİŞLETİLMESİ, DARALTILMASI

Yürütülen üretim faaliyetlerinin sadece bazılarına ilişkin sertifikaya sahip üretici, üretici örgütü veya müteşebbis, kendi çalışmalarına ait organik üretim ve işleme ile ilgili diğer faaliyet alanları veya diğer üretim yerlerinde yürütülecek çalışmalar için (Sertifikasyon kapsamının genişletilmesi için) ORSER' e talepte bulunabilir.

- Bu amaçla, müteşebbis ORSER' e, doldurulan forma ilaveten talep edilen gelişmeye ilişkin gerekli dokümanların içinde yer aldığı dokümanları göndermelidir. ORSER tarafından gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapıldıktan sonra yeni bir sertifika verilebilecektir.
- Müteşebbisin talebiyle gerçekleştirilen kapsam daraltmalarda müteşebbisin konu ile ilgili dilekçesi talep edilir. ORSER tarafından yapılan iş ve işlemleri sonucunda başvurduğu kapsamlarla ilgili Yaptırım Prosedürü (PR-01) doğrultusunda kapsam daraltmayı gerektiren ihlallerde müteşebbis yazılı olarak bilgilendirilerek kapsam daraltma işlemi uygulanır

12. KONTROL SİSTEMİ KURALLARINDA YAPILABİLECEK DEĞİŞİKLİKLER

ORSER' in yetkili organları; kontrol organlarıyla ilgili ulusal veya uluslararası yönetmeliklerdeki güncellemeler ve değişikliklere göre, kontrollerden sonra revizyonun bir sonucu olarak ORSER Kontrol Sistemi ve/veya uygulanan ücretler listesinin kurallarını değiştirebilir.

- Kontrol sistemi kurallarının değiştirme kararını takiben, ORSER tüm ilgili müteşebbisler ile iletişim kurarak değişiklikler hakkında bilgilendirme yapacaktır. Müteşebbisler bu kapsamda gerekli düzeltme faaliyetlerini gerçekleştirmek zorundadır.

İş bu rehber; ORSER KONTROL VE SERTİFİKASYON LTD. ŞTİ.' nin bir dokümanı olmakla birlikte FR-004 ve FR-051 Sözleşme Formunun bir parçasıdır.